

Előfizetési árak:
 egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
 Egyes szám ára 5 kr.
 Hirdetések mérsékelt árak szerint.
 A lap megjelenik minden osz-
 törtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendőek.
 Keziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Árpád-ut 20..
 Hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendőek
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Gyanusítás, vád, sértegetés és — semmi egyéb!

Ujpest, október hó 19-én.

Nagyon sokszor kijelentettük már és a gyengébbek kedvéért kijelentjük ismét, hogy az ellenőrzés jogát a közéletben, nem tagadjuk meg senkitől; de azt, hogy kellő tájékozottságot és bizonyítékot szerezzon, mielőtt gyanusít és vádol, megkövetelhetjük mindenkitől, mert a törvény és a tisztesség is megköveteli.

Igaz, hogy ha a törvény és tisztesség követelményeit senki se tévesztve szem elől, akkor a rendőrségnek s az ügyészségnek nem volna semmi dolga; de igaz az is, hogy ha mindenkinek szabad, a sajtónak sohasem szabad a törvény s a tisztesség követelményeiről megfélemleni és a sajtó munkásainak, ha a nagyhatalom méltó harcossai kívánnak lenni, a közéletnél mindig magasabb, tisztább és tökéletesebb erkölcsi és szellemi színvonalon kell állaniok, mert ha nem állanak, akkor nincs joguk az élők nyilvános pályája, minden közügyet érintő ténye, nyilatkozata és a holtak becsülete fölött itélkezni.

Sajnos a sajtó életében is vannak csendes és vorófényes, borús és viharos napok. Ez utóbbiak felkorbácsolják a szenvedélyek hullámain s ilyenkor a sajtó egy némely munkásai megfélemlenek hivatásuk magasztosságáról, amely magasztosság, első sorban is azt követeli, hogy a zavarosban senki ne igyekezzék halászni s az igazság fegyverével, nyugodtságával és higgadságával csillapítsuk le a szenvedélyeket és védjük meg az emberek jogait.

Igaz, hogyha úgy cselekedne mindenki, akkor aszkórságba esne sok ellenzéki viselkedés, s nem lehetne olesó népszerűségré szert tenni, mert a dörögdelmes szónoklatok tartására, s gombomban gyanusító cikkek írására nem vállalkoznak senki; de igaz az is, hogy azokat, akik erre vállalkoznak, ismételt kötelességünk arra figyelmeztetni, hogy kellő tájékozottság és bizonyítékok nélkül ne vádoljanak, ne gyanusítsanak senkit.

Ez nem kritika, ez a közérköleség, a köztisztesség s az igazság követelménye.

Es most térjünk a tárgyra!

Az „Ujpesti Hírlap“ f. é. 30-ik számában „Az iskolaépítési ügy“ czimvel megjelent ezikk írója, Wolfner Tivadar országgyűlési képviselőnek azon kijelentésére kapaszkodva, hogy az iskolaügy elhalasztásának egyedül ő az oka, mert az iskolák építését a község érdekeinek szempontjából egyedül ő akasztotta meg, azzal gyanusítja Wolfner Tivadar országgyűlési képviselőt, hogy az építkezés megakadályozásánál a pajtásko-

dás vezette, jól tudván mindenki, hogy olyan jó uraknak a házaiban van az iskola, akik abban lelik a gyönyörűségüket, ha még egy és még egy évre újra megújítják az ő szerződéseiket.

Ami annyit jelent más szóval, hogy Wolfner ezeknek a jó uraknak a kedvéért akasztotta meg az iskolák építését.

Az „Ujpesti Hírlap“ cikkirója ugyanezen czikkében azt a vádat is emeli, hogy az előjáróság a kiküldött teleknézó bizottságnak értésére adta, hogy M—y ur háza is eladó, sőt hogy a tanfelügyelő háza melletti telek is alkalmas volna e czélra s hogyha a kiküldött bizottság ezeket hozta volna javaslatba, akkor nem lett volna szükség Wolfner Tivadar fellépésére, amely fellépést egy láthatatlan kéz mozgásának tulajdonítja, s hogy még sértőbb legyen, felteszi a cikkiró Wolfner Tivadar, hogy a láthatatlan kéz e mozgásáról nincs tudomása.

Nem kutatjuk azt, hogy miként gyanusíthatja Wolfner Tivadart pajtáskodással, miként sértheti meg Wolfner Tivadart a láthatatlan kéz vezetésével ugyan az a lap, amely előző számában ugyancsak Wolfner Tivadarról kijelentette, hogy „amit eddig tett: helyesen tette“, hogy „a társadalmi helyzetét mindenkor községünk javára igyekszik kihasználni és hogy oly férfi, aki már tetteivel beigazolta, hogy a község érdekeiért fáradozni kész és tud, aki helyesen fel tudja ismerni azt, ami a község érdekeit képviseli“!

Nem szólalunk fel soha és így ez alkalommal se azért, hogy Wolfner Tivadar országgyűlési képviselőt a gyanusítások és a kiesinyítő sértések ellenében megvédjük. Elég megvédi őt a közbizalom és a köztisztesség, megvédi a saját önzetlensége, jellemtisztasága és lelkiismeretessége!

De felszólalunk azért, hogy a gyanusítás, a vád és a sértés alaptalanságát és igazolatlanságát kimutassuk; hogy a község lássa, miszerint az iskolaépítés elhalasztásába a pajtáskodás sohasem játszott be, a láthatatlan kéz sohasem működött s mozgásba nemcsak Wolfner Tivadart, de senkit sem hozott.

Mindenekelőtt kijelentjük, hogy M.—y sohasem kínálta az előjáróságnak a házat eladásra, hogy az előjáróság sohasem reflektált erre avagy a tanfelügyelő háza melletti telekre.

Kijelentjük továbbá, hogy Wolfner Tivadar sohasem folyt be a telek kijelölőbizottság működésébe s hogy az ő fellépése, közbenjárása már csak akkor vétetett igénybe, amidőn a község előjárósága az összes ügyiratokat a közoktatásügyi miniszterhez felterjesztette.

Közelépett pedig tudomásunk szerint azért és megakadályozta az iskolaépítését azért, mert a közoktatásügyi

miniszterim az ujpesti községi elemi iskolákat is a saját protekciós építész által akarta a község számlájára felépíteni, aki, hogy rosszul és nagyon drágán épít — annak látható bizonyítéka az ujpesti állami polgári leányiskola.

Közelépett és megakadályozta az iskolaépítést azért, mert a község a saját építészei és iparosai által, sokkal jobban és sokkal olcsóbban képes — a miniszterium tervei és felügyelete mellett is — azokat az iskolákat felépíteni — amint arról az új község háza is fényesen tanuskodik.

Hogy hol van itt a pajtáskodás, mi-ből áll a láthatatlan kéz működése, vezetése: azt józan ésszel felfogni, megmagyarázni, felfedezni ép oly kevéssé lehet, mint ahogy folytonos gyanusítással, alaptalan vádaskodással és indokolatlan sértegetésekkel a közügyet szolgálni s a közérdeket előmozdítani nem lehet.

Veritás.

Furesa, furesább, legfuresább!

— Karczólat. —

Sok furesa dolog van a világon, hát még Ujpesten? Nagyon furesa például az, mikor az én dr. Mészáros Károly kollégám, nem ugyan hírlapíró, hanem ügyvéd kollégám látja, hogy az »Isteni komédia« czimű cikket én: *xy* irtam s megis a »Közérdek«-nek rent neki, amely meg a papírosát s nyomdafestékét is kölcsönszamba adta nekem.

Furesább dolog az, mikor például az én dr. Mészáros Károly kollégám szememre veti a fogadati prókátorságot, holott jó maga egyebet se csinál, amióta köztünk letelepedett, minthogy fogadati prókátorkodik.

Még furesább dolog az, mikor például az én dr. Mészáros kollégám jogot követel maga számára, nemcsak Wolfner Tivadar országgyűlési képviselőnek, hanem mindenkinek a ténykedését és nyilatkozatát megkritizálni, engem pedig lehurrogat azért, mert a kritikának ugyanezt a jogát vele szemben gyakoroltam. Hej pedig, az én ügyvédi diplomám egy kissé tán öregobb is mint az övé, a helyszíni ismereteim pedig az övéhez képest valósággal Matuzsálem-korbeliek.

A legfuresább dolog azonban az, mikor például az én dr. Mészáros Károly kollégám azt mondja, hogy nem tudott mást kihámozni ezikkemből, minthogy az egész egy értelem nélküli zagyvalek s e miatt olyan dühbe jött, hogy illemkönyvenek a legszebb a legillatosabb virágait, minők például: »bárgyuság«, »butaság«, »sületlenség«, »zagyvalek«, »otromba bárgyuság«, »hülyeség«, »nyelvmérés«, »szolgalelkű talpnyalás«, minden zsen nélkül a »Közérdek« fejéhez vagdosta.

Nem akarom hinni, hogy a magyar hírlapírásnak ez a jövő századbeli stílusa!

A századvegi legényeknek és leányoknak pedig sokat megbocsátunk, így dr. Mészáros Károly kollégámnak is megbocsátom ezt a századvegi ildomos kirohanását s addig is, amíg találkozunk valamelyik tárgyalási teremben, becses figyelmebe ajánlom a híres Franklinnak, az észak-amerikai egyesült államok elnökének s a villámhárító feltalálójának a következő elbeszélését:

»Egyszer atyámnak egy öreg barátját látogattam meg. Dolgozó szobájában fogadott s távozásomkor egy közelebbi utat mutatott a lakásához. Egy szűk folyosón mentünk végig, amely meglehetősen alacsony is volt s a vastag keresztgerendák nagyon lenyúltak benne. Beszélgetés közben e dologra nem igen ügyelve mentem tovább s nem értettem kísérőm »Hajlj meg!» figyelmeztetését, mindaddig, amíg fejemet jól oda nem ütöttem a keresztgerendák egyikéhez. Erre kísérőm karonfogott s mondta:

— Te még fiatal vagy s utat kell törni magadnak a világban: hajlj meg, úgy sok kemény összeütközést fogsz kikerülni.
En megszívleltem a tanácsot s gyakran jutott azután eszemben olyankor, ha látam, hogy egyik-másik ember, mikép ütötte be ide is, oda is a fejét, mert nagyon magasan hordta.
Gondolkozték ez elbeszélés fölött kollega ur!
X—y.

H I R E K.

— **Udvari vadászatok.** A király budapesti tartózkodásának ideje alatt udvari vadászatok tartatnak a gödöllői pagonyokban. Az udvari vadászatok, melyekre Wolfner Tivadar országos képviselőnk is meghívót kapott legfelsőbb parancsra, f. hó 19-én kezdődtek a kerepesi erdőben.

— **Személyi hírek.** Amint sajnálatos értesülünk Mady Lajos, az újpesti reform. egyháznak erdemes lelkesze s községi képviselő egészségi állapota oly kedvezőtlen, hogy üdülés céljából Nagybányára volt kénytelen utazni. Reméljük, a baj nem veszedelmes s közeletünk e derek harcát rövid idő múlva ismét a vezerek sorában fogjuk látni.

— **Hány községi választó van Újpesten?** A községi választók összeírására kiküldött bizottság, melynek tagjai Mady Lajos elnökölte alatt Kárpáthy József, Gerő Zsigmond és Kuthy István valának, már befejezte a működését. Az állatok összeírt választók száma 1794, s e szám arról tanuskodik, hogy a községi választók száma is jelentékenyen megszaporodott a múlt évhez képest.

— **A közszemlére kitett községi választók névjegyzéke.** Újpest község előjárósága közhírré teszi, hogy a községi választóknak az 1900. évre összeállított névjegyzéke az 1886. évi XXII. t. cz. 93. §-ának rendelkezéséhez képest f. é. október hó 14-étől számított 5 napon keresztül, vagyis f. hó 19-ig bezárólag közszemlére kitétetett s az a hivatalos órák alatt a közsegházánál a jegyzői irodában az érdeklődők által megtekinthető. A névjegyzék elleni észrevételek a fentidezett törvényszakasz értelmében f. évi október hó 20-tól 25-ig a község előjáróságánál adhatók be.

— **Számvevői ellenőrzés.** Az új községházának és az Arpad-utnak munkálatait f. hó 17-én vizsgálta felül számvevőleg Baky Béla megyei főszámvevő s mindent a legnagyobb rendben talált.

— **Miért kerül a járásbírósi fogház?** A pestvidéki királyi ügyesség is elküldte már a község előjáróságához a járásbírósi fogház berendezésére vonatkozó jegyzéket, — mely szerint 1500 frtba fog kerülni az újpesti járásbírósi fogházban hússzáz foglyok uri kényelme.

— **Egy kis rendőri oktatás.** Az újpesti rendőrkapitányság több rendben 5—5 frt bírságra, esetleg egy-egy napi elzárásra ítélte Újpest község bíráját, Lindt Jánost azért, — mert a község területén kórákásokat halmoztatott össze s azokat éjjel ki nem világította. Az ítélet, melynek indokolásában enyhítő körülményként szerepelt az, hogy vádlott még nem volt büntetve, megfellebbeztetve, Lindt Jánost a rendőrség főkapitánya úgy a vád, mint annak következményei alól felmentette s az ítéletet megsemmisítve, az újpesti rendőrkapitányságot kitanította arra nevezé is, hogy a községi bírói állásból kifolyó ténykedés nem bírálható el a kihágási törvény alapján, hanem esakis feyelmi úton, az előjáróság felettes hatósága által. A főkapitány által nyújtott oktatást mi meg csak azzal toldjuk meg, hogy a község közterületén csak a község, illetőleg ennek előjárósága, bírája rendelkezik, ehhez a rendőrségnek beleszólása soha és semmiféle körülmények között nem lehet, mert ez a község autonómiája.

— **Az ipartestület előjáróságának ügyforgalma.** Az újpesti ipartestület előjárósága f. é. szeptember havában 697 munkakönyvet láttamozott, s azonkívül 94 új munkakönyvet s 46 ideiglenes igazolványt adott ki. A beadott panaszok közül elintéztetett 26 bekes uton, 3 pedig a rendes pör útjára utasított. A pénztár havi bevétele 313 frt 60 kr. s kiadása 137 frt 41 kr. Összes maradványa az év kilenc hónapjáról 2628 frt 34 kr. Az előjárósághoz beerkezett s elintéztetett összesen 296 ügydarab.

— **A szekesfőváros gazdalkodása és a külső vaczi ut.** Köztudomású dolog, hogy a külső vaczi ut rendezését azért halasztotta el a szekesfőváros bizonytalan időre, mert állítólag nincs pénze. Az is köztudomású dolog, hogy harminczegynéhány ezer frtot szavazott meg ennek a szerencsétlen külső vaczi utnak a kijavítására, a mi úgy látszik döntő argumentum volt az ut alapos rendezésének az elodázására: az azonban nem köztudomású dolog, hogy az V. kerület mérnöke Schmidt egy 35—40 ezer forintól szóló pótköltségvetést terjesztett be és így a külső vaczi utnak a kijavítása nem 30, hanem 80.00 frtba fog kerülni. Eltekintve attól, hogy ezért az összegért az utnak egy tízedreszel pompásan ki lehetett volna kövezni, a rengeteg penzen esz-között javítás olyan rossz, hogy a rá fordított összeg, a szó szoros értelmében ablakon kidobott összegnek mondható. Több mint valószínű, hogy a Carmelita-templom felszenteléséhez is azért irányították kerülő utakon s nem az egyenes vaczi uton az udvari kocsi-kat, mert a nyolczvanezer frtos kátyúk miatt megis pirulni kellett volna — valakinek. Az V. kerület varosatyái úgy látszik nem sokat törődnek a kerület s a külső telkek érdekeivel — pedig hat ezert lettek szekesfővárosi képviselők, ha igaz.

— **Esküvő.** Gurányi Irma kisasszonynak, Gurányi István adóügyi jegyző kedves leányának f. hó 17-én d. e. 11 órakor esküdtött örök hűséget Zloczky Miklós, közalapítványi tisztviselő. A polgári szertartásnál Lukács István, a »Győzteszereszteli Lapok« szerkesztője és Gurányi László szerepeltek mint tanúk, az egyházi szertartásnál Ilek Vince és Lukács István voltak a nászgyökök, Gurányi Sárika és Gurányi Esztiike pedig koszoruleányok.

— **Athelyezés.** A vallás- és közoktatásügyminiszter Bendasz János czegled-bereczeli- és Peterfy Ferencz kendi-lonai állami elemi iskolai tanítót az újpesti állami elemi iskolához helyezte át.

— **Felebbezési jarvány.** Ugy látszik nemcsak az influenza, cholera, vörheny és difteritisz, hanem a »felebbezés« is olyan kór, amely jarványszerűleg szokott fellépni. Ez időszerint Újpesten szedi áldozatait. A megyei főrendihatalóság ugyanis helybenhagyta a járás főszolgabírájának azon végzetet, a melyet az ipartestületi titkár véglegesítése tárgyában hozott, s a mely szerint Pohl Károly veglegesen megválasztott titkárnak tekintendő. Az alispánnak ezt a végzetet az ipartestület elnöke Farmathy és társai harmadfokilag is megfellebbezték és meg fogják felebbezni valószínűleg negyedfokilag az Uristenhez is, mert a magyar ember tönkre megy, de az örökös pörlekedéshez való jussát nem engedi.

— **Az italméresi engedélyek.** Az újpesti rendőrség, habár igen jól tudja azt, hogy az italméresi jog engedélyezése 168-ban van Újpestre nevezé megállapítva s hogy ebből csak 132 van kiadva, mindazonáltal a legtöbb esetben a jog megadásának a megtagadását veleményezte úgy, hogy a pénzügyigazgatóság elutasító végzetnel mást nem hozhatott. Igaz, hogy felebbezések alkalmával maga a pénzügyigazgatóság a jog megadását veleményezte a pénzügyminiszternek s így az illetékes hatóság is belátta, hogy az újpesti rendőrség eljárása nem helyes, de már akkor nemcsak az italméresi jogot folyamodók, hanem a község is, mint a fogyasztási adók bérője, tetemes kárt szenvedett. Ezt elkerülendő, a jövőben nem az újpesti rendőrség, hanem a főszolgabírói hivatal veleménye fog a pénzügyi igazgatóság által kikerülni s így valószínű, hogy rövid idő alatt az üresedésben levő 36 italméresi jog is ki fog adatni.

— **Iparélet Újpesten.** F. é. szeptember havában — az újpesti ipartestület titkári jelentése szerint — iparigazolmányt nyert 17 s iparát beszüntette 14 iparos. Munkába lépett

251 és a munkából kilépett 254 iparos segéd. Szerződötetett 34 és felszabadult 23 iparos tanoncz.

— **Hadkötelesek figyelmébe.** A katonai sorozáshoz való összeírás céljából a törvény szerint november hónapban jelentkezni tartoznak mindazok a hadkötelesek, akik az 1877., 1878. és 1879-ik években születtek. Jelentkezni kell minden ilyen hadkötelesnek a saját községe előjárósága előtt, ha pedig idegen helyen tartózkodnak, tartózkodási helyüknek előjárósága előtt, mely utóbbi esetben utazási vagy igazolási okmányukat be kell mutatni. Jelentkezni lehet személyesen, vagy az előjárósághoz intézendő levelben is. A ki a jelenkezésben akadályozva van, azt a szülők vagy gyámok is bejelenthetik. A jelentkezés elmulasztására büntetést szab a törvény.

— **Efhagyott gyermekek.** A szivtelenség legnagyobb fokáról tesz tanubizonyoságot az a 4 éves leányka, akit f. hó 17-én — és az a 6 éves fiúcska akit f. hó 18-án hoztak a közsegházára. Mindakettőt elhagyták s a jó sorsra bízták a szülők, akiknek, különösen a leányka, meg a nevet se tudja megmondani. Az elhagyott gyermekeket egyelőre az előjáróság vette gondozás alá s nyomozást indított a szülek kipuhatólására.

— **A megyék állami javadalmazása.** A belügyminiszter megküldte a vármegyéknek a magyarországi vármegyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági bevételeinek és kiadásainak kimutatását, melyben az állami javadalmazás is helyet foglal. E kimutatásból a következő érdekes adatokat közöljük: A megyék költségvetésében a dotációk túlyomóan nagy szerepet játszanak s mellette a potadók csekély részt foglalnak el. A legnagyobb terjedelmű, nagy forgalmu s nagy lakossági létszámmal bíró megyék a legnagyobb javadalmazásban részesülnek. Első helyen áll az ország mind lélekszám, mind forgalom és kulturális tekintetben első vármegyeje, Pestvármegye: kap az államkincstartól 217.918 frtot; utána következik Torontálvármegye: 182.906 frttal, Bács-Bodrogvármegye 180.620 frttal, negyedik Biharvármegye 166.726 frttal, utána következik Krassó-Szörényvármegye 152.110 frttal, Temes vármegye 142.865 frttal, Nyitra vármegye 141.850 frttal stb. Legkisebb a javadalma Ugocsa vármegyének: 48.586 frt. A közigazgatásban tehát az állami hatáskör igen kiterjedt, amidőn az állam a vármegyék háztartásában és a főispáni hatáskör által oly nevezetes szerepet visz.

— **Csak azért mert zsidó.** Nagyon végzetes kalandja volt f. hó 13-án Feher Jánosnak, a Lőrincz-utczai 11. sz. ház tulajdonosának. Vaczról igyekezett hazafelé a saját kocsián amidőn Molnár Imre jómódu dunakeszi gazdával találkozott az országúlján, aki őt az ostor nyelével, majd egy hatalmas füttykössel, bieszkával s eszmasarkával addig verte, ültgelte, szúrta és rugdosta, amíg szegény Feher János az eszméletét el nem veszítette s a saját véreben halva el nem terült. Molnár Imre csakugyan azt hitte, hogy meghalt az áldozatja s mint aki jól végezte dolgát, füttyüreszve hajtott hazafelé. Feher azonban néhány óra múlva magához tért, felvászorgolt a kocsiára s nagy kínok között haza ért. A csendőrök csakhamar elfogták Molnár Imrét.

F. hó 17-én szembesítették az ágyban fekvő Fehérrel, s a leiketlen paraszt egy szóval sem tagadta gaztettét, s arra a kérdésre, hogy miért akarta megölni Feher Jánost, — egyszerűen azt felelte: csak azért, mert zsidó! Akkor azonban, a midőn értésére adták, hogy ez egyszer tévedett, hogy Feher éppen nem zsidó, egy kissé megdöbbsent s tudatára jött annak, hogy az antisemitizmus sem csalahatalan.

— **Köszönet és kérelem.** Az újpesti ipartestület előjárósága f. hó 11-én tartott ülésén köszönettel fogadta Schreiber Gyulának 400 koronás alapítványát s egy küldöttseg útján arra kerte a nemeslelkű alapítót, engedje adományát a milleniumi alaphoz csatolni. A kérelemnek Schreiber Gyula készséggel tett eleget.

— **Az ipartörvény módosítása.** A kereskedelmi miniszteriumban, mint a K. E. jelenti, szorgalmasan dolgoznak az ipartörvény módosításán. Az adatgyűjtést már egészen befejezték s az ügy jóval túl van az előzetes tanulmányozás stádiumán. A miniszter, miut már több alkalommal is kijelentette, hajlandó

a gyakorlati élet tapasztalatai által kijelölt irányban a mai törvény lényeges intézkedéseit módosítani; az iparszabadságot azonban érinteni nem kívánja. A miniszter a törvény módosításánál figyelemmel lesz az ipar és kereskedelmi kamarák és egyéb szaktestületek részéről hozzá betérjesztett emlékiratokra, azután a munkások és munkaadók közti egyes jogviszonyok méltányos szabályozására.

— **A jövő század váltója.** A pénzügyminiszterium a hivatalos lapban közhírré teszi, hogy az 1900. év közeledtével az év vége felé olyan váltóblankettákat hoznak forgalomba, a hol az év száma 1...-el van jelölve. — Az ilyen váltókat, a mennyiben 1900. január elsejéig föl nem használja tulajdonosa, — már szeptember 16-tól 1900 február végeig új váltókkal lehet kicserélni.

— **Az »Ujpesti Jobbkéz asztaltársaság«** f. é. október hó 28-án (szombaton) a Nemzeti kávéház összes helyiségeiben (Deak- és Templom-utca sarok) táncmulatsággal egybekötött jótékony célú felolvasó-estélyt rendez. Kezdetétől 8 óráig tart. Belépti díj: 20 krajczár. A tiszta jövedelem egy része az ujpesti izr. nőegylet leányvárházának javára fordítottatik. Felülfizetések — tekintve a jótékony célt — közszóval fogadják és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **A patak titka.** Neybauer Sámuel 84 éves magánzó f. hó 16-án reggel a rákos-palotai olajgyár mellett lévő patakban halva találták. A patak vizéből csak a karjai s a labai látszottak ki. A helyszínre küldött rendőrorvos véleménye szerint a halott körülbelül 12 óra óta lehetett a vízben. A nyomozás az iránt, vajjon Neybauer nem-e büntetlenek az áldozata: megindított.

— **Szerencsétlenül járt gyermek.** A szülők rettentő gondatlanságának lón áldozata a három és fél esztendő Tarkó Etelka, aki atyjának, Tarkó Lajosnak Dugonich-utca 3. sz. a. lakásán játszás közben egy kád forró vizébe esett s annyira összegegte zsenge testét, — hogy mire a forró vízből kihúzták, már meg is volt halva.

— **Beszűntetett hajójarat.** A magyar folyam- és tengerhajózási r.-t. igazgatósága közhírré teszi, hogy a kisdunai járatokat Budapest-Visegrád és Dömös között ez évadban e hó 20-án oly módon szűnteti be, hogy az utolsó felfele menet Budapestről Dömösré e hó 19-én, az utolsó lefele menet pedig e hó 20-án lesz.

— **Fortuna otthona.** Az osztálysorsjáték utolsó húzása a 600.000 koronás jutalom nyeremény a rendkívül szerencsés és hírneves Gaedicke A. főgyűjtőjében (Budapest, Kossuth Lajos-u. 17.) vásárolt 62551. számú sorsjegyre esett. Ezen főelárúító kifizetett már vevőinek egy 400.000 koronás nyereményt, kétszer 100.000 koronás nyereményt, háromszor 60.000 koronás nyereményt, 1. osztályú sorsjegyek ezen szerencsés főelárúító sorsjátékánál már most kaphatók.

SPORT.

Az »Ujpesti kerékpáros egyesület« f. hó 15-én d. u. 3 óráig tartotta ragyogó, de hűvös időben őszi sajonzáro versenyt, a Dunakesz és Vác közötti országúton, a mely szép számú közönség érdeklődése mellett folyt le.

10 kilométeres verseny. Első Voditska Jenő, második Fodor József, harmadik Reichert Miklós, Krausz Károly versenyen kívül futott és első volt. Tiszteletdíjak: az elsőnek aranyérem, egyesületi színű nyakszallagon. Másodiknak cigarettázó készülék. Harmadiknak ugyanaz.

5 kilométeres verseny. Első Gyémánt Lajos, második Erker Gusztáv, harmadik Skarnitzel Rezső. Tiszteletdíj: elsőnek himzett díszjelvény, másodiknak 2 szép kép, harmadiknak gyönyörű arany mellű.

Lassu verseny.

Első Krausz Károly, második Steiner Mór. Elsőnek nagy ezüst érem, másodiknak ezüst érem. Verseny után bankett volt Dunakeszen, a Hajnal-fele vendéglőben. A tiszteletdíjakat részben a tagok, részben pedig a tagok nejei ajándékozták, melyekert ezuton is halás köszönetet mond az egyesület vezetősége.

IRODALOM.

Kelet befolyása Görögországra. Sokan és sokat irtak már kelet befolyásáról a görög műveltségre. Sohasem volt nagyobb ez a ha-

tás, mint Alexandros halálakor. Világos magyarázata van ennek a hős vezér nagy hadjárataiban. Halála után átalakult az egész görög nemzeti szellem. A görög vallás alapjai gondolkodó és nem gondolkodó emberekben egyaránt közel voltak már az összeomláshoz. Demetrios Poliorketes istenítése bizonyítja ezt legszembetűnőbben. Irodalmilag e bomlás Eumeros († 297) munkájában nyilatkozik legelőször, a ki szerint a görög istenek, maga Zeus is, voltaképpen regen élt emberek, nagy hőditők, vagy az emberiség nagy jótévedői, kiket a közfelfogás csak később tett meg nemzeti istenekké. Eumeros e tanai nem a műveletlen néptömeg boldogítására voltak, azt csak végképen megfosztották naiv hitétől, a nélkül, hogy biztosabb támaszt adtak volna neki, hanem uagyon hasznára váltak a monarcháknak, kik e szerint ugyanazon a jögn lehettek istenek, mint maga Zeus. A köznép így egyre jobban átadta magát a már addig is nagyon divatos, és a növekedő keleti befolyás útján most még inkább elterjedő keleti szerzetársoknak: a kis-ázsiai városokban formaszertű kererekvallás vált uralkodóvá. A különböző vallások és műveltségek e találkozásáról és kölcsönös hatásáról igen érdekesen ír a »Nagy Kepes Világtörténet« most megjelent 40. füzeté, mindig szem előtt tartva a néprajzi és neppszichológiai városokat. A görögök szülő kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes felbörkötésben 8 forint; füzeteként is kapható 30 krajczárral. Megjelen minden heten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

Polgári lapok cím alatt egy új társadalmi, egyesületi, ismeretterjesztő és szépirodalmi képes hetilap jelent meg f. é. október hó 1-én, amely Ujpest és Rákospalota helyi közlönyének nevezi magát s előfizetési felhívásában azt mondja, hogy »főtérkévése ama feladatokat teljesíteni, melyek a helyben megjelenő lapok által mindaddig tökéletesen meg nem oldottak.« Merész vállalkozás, de Magyarország legkifűnőbb írói, hírlapírói és publicistái által talán megoldható. Mindene-etre sok szerencsét kívánunk a vállalkozáshoz a »Polgári lapoknak« amelyeknek előfizetési ára Ujpesten és Rákospalotán csak 65 kr. egy negyedévre.

A tíz szobor. Eppen most jelent meg a »Franklin Társulat« kiadásában s Varga Ottó tollából a »tíz szobor«, mely a »Történelmi könyvtárnak« 87-ik füzetét képezi és a királynak Bánffy volt miniszterelnökhöz intézett s a tíz szobor felállítását elrendelő örökbeeső levelén kívül, Szent Gellértnek, Pázmány Peternek, Boeckay István, Bethlen Gábor, Hunyady János, Zrínyi Miklós, Pálffy János, Anonimus, Verhóczy és Timódy Sebestyennek a történelmet s életrajzát tartalmazza. A csinosan kiállított százöt oldalra terjedő füzetnek, mely 60 érdekes képpel van illusztrálva, ára csak 40 kr. s megrendelhető a Franklin Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Szerkesztői üzenetek.

D. J. urnak. Nagy fába vágta a bicskáját. Sokan még öt felvonásban sem tudják a dráma kérdését helyesen megoldani, ön pedig »A lelenz« című eredeti drámájában 2 felvonással boldogít és megöl egy deli hadnagyot és egy bájos leányt, megmérgeztet egy fiút s gyilkossá tesz és megőrjít egy apát! Szegény lelenz!

Zongora-tanítás.

Szabó Dezsóné, született Plohn Leona, a ki Hód-Mező Vásárhelyen 1883-ik évtől a mai napig a legelőkelőbb családoknál mint **zongoratanárnó** a legsikeresebben működött s kitűnő bizonyítványok fölött rendelkezik, Ujpestre áthelyezett férjét követve, itt telepedett le s úgy kezdők, mint az előhaladottak oktatására jutányos feltételek mellett ajánlkozik.

Órákat a nap bármely szakában saját lakásán és azon kívül is ad. Jelentkezőket Ujpest, Jókai-utca 4. sz. a. II. emelet 2. ajtó alatti lakásán mindenkor fogad.

Reggelig nyitva.

Van szerencsém Ujpest n. é. közönségének tudomására adni, hogy

Központi szállodámat

Árpád-ut és Temető-u. sarok, mely

kávéház és vendéglővel

van összekötve

f. hó 21-én szombaton megnyitom.

A kávéház Ujpest közönségének egy látványossága, mely a szekes főváros bármely kávéházával vetekedik.

Főtérkévesem oda fog irányulni, hogy olcsó árak és pontos kiszolgálás által t. vendégeim igényeit minden irányban teljesen kielégülsem.

A n. é. közönség b. partfogását és látogatását kerli tisztelettel

Zweig Adolf

a Központi szálloda és kávéház tulajdonosa.

Reggelig nyitva.

Kályhák.

Kályha-kiállítás megtekinthető minden nap Sonnenfeld Lina és Fiai vaskereskedése mellett Árpád-ut 22. ahol három nagy kályhagyárnak valódi Meidinger kályhái láthatók és pedig fehér, piros, kék és zöld zomanczköpenyvel valamint fekete acélköpenyvel, melyek minden nagyságban gyári árban lesznek eladva.

Azonkívül töltő-kályhák, utántöltő-kályhák, oszlop- és olcsó szoba-kályhák, valamint mindenféle kályha-meliekkellékek, kályha-ellenzők, kályha-tálcák, tüzi szerzőszámok, nagyon szép kőszentartók, mindenféle fűstesevek és könyökök. Azon kívül központi fűtő-kályhák és légszusz-kályhák is szolgáltatnak.

Sonnenfeld Lina és Fiai

vasnagykereskedése

Ujpest, Árpád-ut 22.

Fióküzlet: István-tér és Jókai-u. sarok.

Valódi Auer-fény!

A magyar izzófény dr. Auer Károly magyarországi r.-társaságnak első újpesti nagy raktára ahol az igazgatóság által meghatározott napi nagybani árak szerint csak valódi dr. Auer-fény izzótestek lesznek eladva.

Telephon-megrendelésre az izzótestet bármily mennyiségben házhoz szállítjuk.

Alandóan szakavatott Auer-fény szerelői alkalmazunk a ki a n. é. közönségnek rendelkezésére áll mindenkor. Mindenféle légszuszlámpa szereléseket a legolcsóbban elvállalunk.

Az Auer-fény árak mai napon az igazgatóság által meghatározott árban a következők:

Izzótest nagy asbesztel kötve	...	—,60
Izzótest nagy platínával kötve	...	—,70
Izzótest kicsi	...	—,50
Auer-fény üveghenger nagy v. kicsi	...	—,10
Auer-fény Jena üveghenger n. v. k.	...	—,30

Tisztelt közönség! Csak valódi Auer-fényt tessék vásárolni Sonnenfeld Lina és Fiaival Árpád-ut 22. azonkívül a közönség kenyelmére István-tér és Jókai-utca sarkán.

Legfinomabb „Ivory“ levélpapírok elegáns dobozokban.

Ujpesti látkepes levelezőlapok 13 felvételben,

továbbá virágos-, kottás-, művész- és más mindennemű levelezőlapok.

Levelezőlapgyűjtő-albumok

a legcsinosabb és legdiszesebb kivitelben, 60 krtól 6 frtig.

Fényképalbumok, emlékkönyvek, a legdiszesebb kivitelű **katholikus és református imakönyvek.** — Mindennemű **üzleti könyvek, üzleti nyomtatványok** u. m. számlák, szállítólevelek, levélborítékok czimvel, továbbá **eljegyzési és esketési értesítések, báli meghívók** és mindennemű **a papírszakmába vágó cikkek**

legolcsóbb árakban és legszolidabb kiszolgálás mellett

SCHÖN BERNÁT

könyvkereskedő, papir- és nyomtatványszállító

Ujpest, Árpád-ut 15.

Fiókküzet: István-tér és templom-
utca sarkán.

10.

É r t e s í t é s.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy teljesen ujonnan felépült, megnagyított és ujonnan berendezett

PANNONIÁHOZ

ezimzett **kávéházamat** Árpád-ut 48. szám alatt augusztus hó 10-én megnyitottam.

Nagyérdemű közönség! Mielőtt e nagyobb szabásu helyiségemet igen tisztelt vendégeim becses rendelkezésére bocsátottam, bátorkodom felemlíteni, hogy sem költséget, sem fáradságot, sem pedig időt nem kimélve főttorekvésem oda irányult, miszerint a főváros legnagyobb és legfényesebb kávéházaival minden tekintetben a versenyt kiállhassam és ebből kifolyólag a kor haladásával lépést tarthassak.

Tudva pedig azt, hogy Ujpest nagyrabecsült közönsége mindenkor becses támogatásával ajándékozott meg, — iparkodni fogok ezt csekélységemtől telhetőleg ezután is méltányolni a szerint, hogy ugy a kényelem, mint az egészség szempontjából, kellemes szórakozást nyújthassak, valamint kifogástalan és előzékeny kiszolgálással, mindenféle tekintetben méltó legyek továbbra is igen tisztelt vendégeim nagyrabecsült pártfogására.

Naponta kitünő cigányzene, kifogástalan italok, hideg ételek, a legújabb tekeasztalok, mindenféle szórakoztató játékok valamint az összes hazai és külföldi napi- és hetilapok.

A legpontosabb kiszolgálásról biztosítva nagyon tisztelt vendégeimet, ismételve azon alázatos kérésemet, hogy becses támogatásukkal engem továbbra is megajándékoznai méltóztassanak.
Kiváló tisztelettel

Allandó bérkocsi-állomás Deicht Gézától.

Feldmann József

a »Pannonia« kávéház tulajdonosa.

10—